

Konkluzje z Konferencji Ministerialnej w sprawie afrykańskiego pomoru świń

Warszawa, 26 marca 2018 r.

W kontekście obecnej sytuacji w zakresie afrykańskiego pomoru świń (ASF) delegacje Austrii, Belgii, Bułgarii, Białorusi, Czech, Niemiec, Danii, Estonii, Hiszpanii, Finlandii, Francji, Węgier, Chorwacji, Irlandii, Włoch, Luksemburga, Litwy, Łotwy, Malty, Niderlandów, Polski, Rumunii, Federacji Rosyjskiej, Słowenii, Szwecji, Słowacji, Ukrainy i Komisji Europejskiej uzgodniły, co następuje:

Poniższe konkluzje odzwierciedlają wspólny cel wdrożenia ambitnej strategii prewencji i kontroli ASF.

I. W zakresie badań naukowych:

Biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia w zwalczaniu ASF w populacji dzikich zwierząt istnieje potrzeba kontynuowania wsparcia finansowego, uwzględniając trwające inicjatywy w ramach Horyzontu 2020, dotychczasowe osiągnięcia jak strategia badań nad szczepionką („*Blueprint and Roadmap on the possible development of vaccine for ASF*”) oraz poprzez nowe dedykowane finansowe nabory dla priorytetowych projektów badawczych w zakresie:

- I.1. międzynarodowej współpracy naukowej dotyczącej opracowania szczepionki przeciwko ASF;
- I.2. wsparcia naukowego dla rozwiązań do zastosowania w ramach nadzoru, kontroli i zwalczania ASF, w tym badań naukowych dotyczących epidemiologii ASF, zawierające w szczególności ocenę rozprzestrzeniania, utrzymywania się i przeżywalności wirusa ASF w środowisku, w populacji zakażonych dzików, drogi wnikania wirusa do gospodarstw utrzymujących świnię i nowych populacji dzików (prawdopodobieństwo udziału czynnika ludzkiego) oraz oceny naukowej w celu lepszej identyfikacji działań, które przyczyniają się do ograniczenia szerzenia się choroby poprzez ustanawianie barier, polowania i dokarmianie dzików.
- I.3. koordynacji i powiązań między wszystkimi inicjatywami badawczymi, z uwzględnieniem analizy luk w dostępnych badaniach i doradztwem naukowym w obszarze ukierunkowanych środków kontroli choroby u dzików i świń, dostarczonym w szczególności przez EFSA.

II. W zakresie działań legislacyjnych i wdrażania zasad:

- II.1. działania i analizy ryzyka w zakresie ASF powinny podlegać regularnym przeglądom w oparciu o aktualną wiedzę naukową i zdobyte doświadczenie, jak również o rozdziały Kodeksu Zdrowia Zwierząt Lądowych OIE.
- II.2. w związku z przyjętym w 2017 r. nowym rozdziałem Kodeksu Zwierząt Lądowych OIE należy podjąć międzynarodowe wysiłki dotyczące wypracowania stosowania zasad dotyczących regionalizacji, w szczególności jeśli chodzi o przypadki występowania ASF tylko u dzików, wdrażając surową, poważną, wiarygodną i trwałą regionalizację, oddzielenie podejścia do przypadków ASF u dzików i ognisk u świń oraz w celu ochrony przez nieuzasadnionymi restrykcjami w handlu.
- II.3. w związku z tym, że czynnik ludzki odgrywa kluczową rolę w przenoszeniu wirusa ASF na duże odległości, należy **wzmocnić międzynarodową współpracę i zaangażowanie służb celnych i innych organów** kontrolno – policyjnych wszystkich krajów w walce z nielegalnym przewozem przez granice żywności, w tym w osobistych bagażach podróżnych.

III. W zakresie działań informacyjnych:

- III.1. jak wielokrotnie udowodniono istotnym elementem pomocnym w zwalczaniu rozprzestrzeniania się ASF są odpowiednio skonstruowane kampanie podnoszące świadomość dotyczącą środków zmniejszających ryzyko rozprzestrzeniania się ASF. Kampanie powinny być kierowane nie tylko do grup szczególnego ryzyka tj. lekarzy weterynarii, hodowców, myśliwych, dostawców usług i towarów do gospodarstw utrzymujących świnię, ale także do innych podmiotów szczególnie z sektora mięsnego, transportowego i turystycznego. W tym zakresie władze powinny wspierać działania, zarówno na poziomie technicznym jak i finansowym. Działania uświadamiające, stanowiące podstawowe źródło wiedzy o chorobie dla społeczeństwa powinny uzyskać priorytetowe wsparcie. Jednakże podmioty zajmujące się międzynarodowym transportem powinni ponosić odpowiedzialności za informowanie podróżnych. Należy szczególnie wspierać dzielenie się najskuteczniejszymi metodami dostarczania informacji, do różnych grup adresatów.
- III.2. Odpowiedni system ogólnoeuropejskich szkoleń dla służb zajmujących się zwalczaniem choroby u świń i dzikich zwierząt, w tym inicjatywy Better Training for Safer Food, oraz wymiana doświadczeń powinny być odpowiednio kontynuowane, przygotowywane i skuteczne dla zapewnienia odpowiedniej gotowości w celu szybkiego opanowywania nagłego wybuchu choroby.

III.3. istotne jest uzyskanie jak najpełniejszej i jak najbardziej rzetelnej informacji odnośnie rozwoju sytuacji w państwach członkowskich UE i państwach nienależących do UE, w których występuje ASF. Jest to niezbędne do nakreślenia rzeczywistego stanu wiedzy w odniesieniu do sytuacji epizootycznej w tych krajach, a tym samym do odpowiedniego przygotowania działań weterynaryjnych i administracyjnych na pograniczu. Stąd wszystkie państwa i Komisja Europejska powinny użyć wszelkich sił i środków, aby te informacje były regularnie dostarczane wszystkim zaangażowanym państwom.

IV. W zakresie dodatkowego wsparcia finansowego:

IV.1. Należy uwzględnić doświadczenie zdobyte w wdrażaniu różnych unijnych i poza unijnych programów wsparcia dla rolników na rzecz szybszego zwalczania choroby oraz w dalszym stopniu wykorzystywać istniejące mechanizmy wsparcia i rozwoju obszarów wiejskich, w tym pomocy krajowej.

IV.2. podjęcie działań prewencyjnych, związanych z podnoszeniem poziomu bioasekuracji gospodarstw i w transporcie oraz wdrażania skutecznych metod ograniczających i redukujących populację dzików, w szczególności w przypadku wystąpienia nowych ognisk. Niezbędne jest wypracowanie mechanizmów zachęcających rolników do prewencji i odpowiedniego zabezpieczenia swoich gospodarstw, gdyż tylko powzięcie przez nich odpowiednich środków w największym stopniu wpłynie na zmniejszenie ryzyka zawleczenia choroby do ich stad.

Niniejsze konkluzje, razem z oczekiwaną opinią EFSA i uwzględnieniem rozwoju choroby w nadchodzących miesiącach, będą stanowiły informację do przeglądu strategii, która będzie dyskutowana w trakcie kolejnej Konferencji Ministerialnej zaplanowanej na drugą połowę 2018 r.